

ZYCIE NOWOGRODZKIE

DZIENNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM ZIEMI NOWOGRODZKIEJ

Pieniactwo niemieckie przed trybunałem genewskim

Po nocy polskiej na skargi niemieckie

Rząd kanclerza Brueninga, wysyłając, pod oszalemiącą go wówczas presją band hitlerowskich, w dniach 27 listopada i 9 grudnia 1930 r. słynne już dzisiaj skargi do sekretariatu Ligi Narodów na rzekomy ucisk przez Polskę mniejszości niemieckiej na Górnym Śląsku, uwidoczniły rzekomo podczas wyborów, które przyniosły — jak wiadomo — ubytek głosów i mandatów niemieckich, — nie przypuszczał zapewne jak nierozważny uczynił krok.

Jeżeli bowiem zamiarem polityki niemieckiej, było pod pozorem rzekomej obrony praw mniejszości narodowych, wywołanie w opinii publicznej światowej wrażenie, iż linia graniczna postko-niemiecka jest źródłem niepokoju, to dzisiaj już nie ulega wątpliwości, iż przekonał on opinię, że źródło tego niepokoju leży w Niemczech i płynie z nieopracowanego szaleństwa nacjonalizmu hitlerowskiego.

Fakt, iż podczas wyborów na Górnym Śląsku, w czasie zwykłych w podnieceniu agitacyjnym utarczek między walczącymi o głosy grupami, padły dwa trupy polskie, z których jeden trup polskiego policjanta i że zabójcami byli Niemcy bojówkarze, — ten fakt najbardziej obnażył całą nieszczerą skargę rozpataną wokół nich przez prasę niemiecką agitacji.

Co więcej, rząd kanclerza Brueninga, który być może, upatrywał w akcji niemieckonarodowych na marginesie owych rzekomych krzywd, etat polityczny w batalii przeciwpolskiej na gruncie genewskim, nie przewidział, iż jeszcze przed sesją Rady Ligi Narodów będzie zmuszonym sam zwrócić się przeciw tej akcji, zagrożającej samym podziałem bytu Rzeczy.

Kto wie czy nie zapóźno szef polityki niemieckiej spostrzegł, iż w dążeniu do zaskodzenia sąsiadów, niewolno zapominać o interesach własnego państwa, niewolno czynić zeń siedlisko burzy, świątyni rzekomego patriotycznego kłamstwa, albowiem nigdy nie można przewidzieć granic płynącego stąd szkodzić.

W opinii niemieckiej mnożą się ostatnimi czasy alarmujące głosy przestrogi przed dezorientowaniem narodu programowo kłamliwą strawą informacyjną o Polsce i rzeczywistym stanie światowej opinii publicznej. Jeden z najwybitniejszych publicystów niemieckich, von Gerlach na łamach „Dertmunder Anzeigera” oskarża większość prasy niemieckiej, iż „ogłaszają tylko to, co przemawia przeciw Polakom... natomiast przemil-

cząca niezłbite fakty wykroczeń ze strony niemieckiej” oraz stwierdza, że „wielka niedorzeczność tkwi w twierdzeniu, jakoby w Polsce od szeregu lat instancje urzędowe systematycznie prowadziły podszczywanie do nowych powstań lub wojny. Twierdzenie to — oświadcza publicysta niemiecki — nie tylko nie da się niczym udowodnić, ale można stwierdzić, że jest ono bezwzględnie nieprawdziwe. Zaden z ministrów Polski, nigdy ani w przybliżeniu nawet nie wygłaszał przemówień tak agresywnych przeciwko Niemcom, jak to uczynił Treviranus, występując przeciw Polsce. Najgorsze jednak są ataki nacjonalistów niemieckich przeciwko Piłsudskiemu. Ataki te mijają się wręcz z prawdą, a pod względem formy są nieaktowne. Nigdy Piłsudski nie dawał nawet do zrozumienia, jakoby tywał zamiary agresywne w stosunku do Górnego Śląska niemieckiego. Nie deklarował się również z intencjami rozszerzenia terytorjalnego Polski. Jest wprost zadziwiającym, że twierdzenia tego rodzaju skierowane są pod adresem Ligi Narodów”.

Nietrudno sobie wyobrazić do jakiego stopnia naród niemiecki jest okłamywany przez swoją prasę i swoich przywódców politycznych, jeśli trzeba mu wyklądać prawdy tak proste i jeśli — co jeszcze ciekawsze — sam kanclerz nie widział już możliwości pozostawać dłużym w milczeniu, rzucając w czasie podróży po Śląsku znamienne słowa twardej przestrogi.

Jeśli przywódcy partyni — oświadczył Bruening w Radborzu — nie powiedzą ludowi całej prawdy o tem co jest i co jest możliwe, to nie widzę żadnego ratunku. Cały kraj musi wyrwać się z agitacji i być doprowadzonym do odpowiedzialności we wszystkich kołach ludności... Odpowiedzialność mogą ponosić tylko wtedy, jeśli będzie możliwe przywrócić narodowi niemieckiemu zmysł prawdy i uczciwości”.

To oświadczenie kanclerza, nie pozostawia żadnych złudzeń co do stanu umysłów niemieckich. Apel do zmysłu „prawdy i uczciwości” połączony z przestroga, iż bez restytucji go nie widać dla Niemiec „żadnego ratunku” — jest apelem, pod którym podpisali się może cała Polska i cała oświecona opinia publiczna europejska, że zgroza oburzająca lekkością i ignorancją niemieckich żywiolów nacjonalistycznych z pokojem światła i z egzystencją swego narodu i państwa.

Refleksja tej gry niebezpiecznej, jakimi są będące przedmiotem

Z powodu procesu o zabójstwo Sznapki. W dniu 10 bm. Sąd Okręgowy w Rybniku oraz przedstawiciele władz bezpieczeństwa dokonali wizji lokalnej w Gołłowicach. Zdjęcie: Fragment rekonstrukcji zniszczonego w dniu 22.XI.30. Na prawo: (czarna plama) miejsce, w którym znaleziono ciężko rannego przodownika Sznapkę. W grupie stoja: przewodniczący, wiceprezes Sadu Okręgowego p. Stodolak (X), sędzia Podolecki (1), Nodziński (2), prokurator Daab (3). Z lewej: przedstawiciele prasy.

Prezesi komisji sejmowych

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

Przyjdia komisji sejmowej, których liczba wynosi 22 po ukonstytuowaniu się w dniu dzisiejszym przedstawiają się jak następuje:

Prezesa komisji administracyjnej został wybrany poseł Prokiewicz, budżetowej poseł Byrka, komunikacyjnej poseł J. Brzozowski konstytucyjnej poseł prof. Wacław Makowski, sekretarzem poseł Mackiewicz, ochrony pracy poseł Madyński, opieki społecznej poseł Sznoczyński, oświatowej poseł Janusz Jaworski, odbudowy kraju poseł Andrzej Lubomirski, prawniczej poseł Stanisław Car, przemysłowo-handlowej poseł Iszkowski, reform rolnych poseł Tabinka, robót publicznych poseł Galica, rolniej poseł Rudowski, skarbowej poseł Krzyżanowski, wojskowej poseł Bogusław Miedziński, zagranicznej poseł Janusz Radziwiłł, emigracyjnej poseł Gattel, morskiej poseł Koszarski, petycyjnej poseł Pacholczyk, regulaminowej poseł Podolski, walki z drożyzną poseł Moczulski, zdrowia publicznego poseł Dybowski. Wszyscy prezesi komisji należą do klubu BBWR. Wobec nieprzyjęcia przez opozycję mandatów wiceprezesów komisji, wybór wiceprezesów odbędzie się na następnym posiedzeniu komisji.

B.B.W.R. przystępuje do prac nad zmianą konstytucji

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

Dnia 14 bm. w mieszkaniu premiera Ślaska odbyło się zebranie najwybitniejszych przedstawicieli BBWR celem omówienia szeregu spraw związanych z pracami nad zmianą konstytucji. W tym celu postanowiono wyłonić specjalną komisję, która zajęła się opracowaniem szczegółowego projektu, celem wniesienia go na plenum posiedzenia BBWR. W skład tej komisji weszli posłowie Jedzejewicz — prezes, Holówko — wiceprezes oraz wicemarszałkowie Sejmu posłowie Stanisław Car i Jan Piłsudski.

OBRADY GRUPY ROBOTNICZEJ POSŁÓW I SENATORÓW B.B.W.R.

WARSZAWA 15I. W dniu 14-y m. b. toczyły się pod przewodnictwem prezesa Jedzejewicza w Klubie B. B. W. R. obrady poselsko-senatorskiej grupy robotniczej w składzie 32-ch posłów i senatorów nad obecnym położeniem świata pracy.

W dyskusji poruszono szereg spraw w związku z bezrobociem, niedomaganiami ustawodawstwa społecznego, brakiem ustawy o ubezpieczeniu na starość, przedewszystkiem zaś nad położeniem robotników wskutek rozproszkowania ruchu zawodowego. Wytworzona przez to rozproszkowanie sytuacja nie pozwala na wytworzenie izb pracy, skuteczną walkę o utrzymanie osiągniętych praw pracy i współdziałanie w pokonywaniu

krzyżu gospodarczego.

Wobec tego grupa robotnicza posłów i senatorów Bezpartyjnego Bloku postanowiła uznać, w zakresie spraw organizacyjnych, sprawę zalenia robotniczego ruchu zawodowego na gruncie państwowym, jako najpilniejszą.

Celem opracowania tych zagadnień powołano do życia prezydium grupy w składzie: sen. dr. Bobrowski — przewodniczący, posłowie dr. Fichna i dr. Madyński — zastępcy przewodniczącego, pos. Paczek — sekretarz pos. Holówko, jako reprezentant prezydium Klubu, posłowie: Gawlik, Cjszak, Puzyński, Malinowski i Leopold Tomaszewicz, jako członkowie.

rozważań na obecnej sesji genewskiej skargi niemieckiej, nie może oczywiście liczyć na żadne poparcie ze strony najwyższego aeropagu międzynarodowego, stojącego na straży prawdy i pokoju. Takie poparcie bowiem oddałoby najgorszą przy-

slugę przedewszystkiem Niemcom, — opóźniłoby bowiem obudzenie się w nich poczucia zrewizjonistycznego, bez którego kanclerz R. — sy nie widzi „żadnego ratunku” dla swej ojczyzny.

Hubank.

Wczorajsze posiedzenie komisji budżetowej

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

Na wczorajszym posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej rozpatrywano budżet ministerstwa robót publicznych. Jako referent występował poseł Paczek (BBWR). Podkreślił on przede wszystkim niezwykle charakterystyczny moment konieczności przeprowadzenia kompresji budżetu. Między innymi zaznaczył, że konieczną jest rzecz w wydatkach zwyciężonych obciążyć z szeregu pozycji na ogólną sumę 1.600.000 zł, w wydatkach nadwyżkowych 400.000 zł. Następnie przemawiał minister robót publicznych gen. Norwid-Neugebauer.

Wyjazd komisji śledczej do województwa łuckiego

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

W myśl zapowiedzi ministra Składkowskiego wypowiedzianej na posiedzeniu komisji budżetowej w dniu wczorajszym wyjechała do Łucka specjalna komisja śledcza, która ma na celu zbadanie rzekomego znaczenia się władz policyjnych nad aresztowanymi komunistami. W skład komisji weszli: dyr. dep. Czapliński inspektor pol. dr. Szabier oraz dyr. dep. pol. Min. Spr. Wew. dr. Przyborowski.

Polski lot dookoła Afryki

(Tel. od wt. kor. z Warszawy)

W najbliższym czasie rozpocznie się olbrzymi lot dookoła Afryki przeprowadzony przez jednego z asów lotnictwa polskiego kpt. Skarżyńskiego. Kpt. Skarżyński poleci na wojskowym aparacie, wykonanym całkowicie w Polsce P. Z. L. 2, który swego czasu w Paryżu na wystawie lotniczej zdobył bardzo wysokie uznanie. Kpt. Skarżyński wyleci do swego olbrzymiego lotu, który potrwa prawdopodobnie cały miesiąc i podzielony będzie na kilka etapów już w pierwszych dniach lutego.

Przed rozpoczęciem obrad Rady Ligi Narodów

GENEWA 15I. W związku z mającą się rozpocząć w niedzielę dnia 19 sesją Rady Ligi Narodów, na której rozpatrywane będą najsłynniejsze sprawy i ciekawe sprawy do Genewy przybyły już prawie wszystkie delegacje państw na czele któ-

rych stoja ministrowie spraw zagranicznych. Najliczniejszą jest delegacja niemiecka, składająca się z kilkudziesięciu osób, wśród których znajdują się najwybitniejsi prawnicy i znawcy prawa międzynarodowego.

Podpisanie traktatu przyjaźni między Polską a Rumunją

GENEWA, 15-I. W dniu wczorajszym w Genewie odbyło się uroczyste podpisanie traktatu gwarancyjno-konsylyacyjnego i przyjęcia między Polską a Rumunją. Traktat podpisali ministrowie spraw zagranicznych Zaleski i Miron-

cu. W czasie uroczystości minister Zaleski wygłosił dłuższe przemówienie, podkreślając znaczenie paktu gwarancyjnego między obu państwami przyczem przyczyni się do utrwalenia pokoju w środkowej Europie.

Nowe skrzydło Domu Akademickiego w Oleandrach. Ks. biskup Rospond dokonał poświęcenia nowego skrzydła Domu Akademickiego im. Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mścickiego w Oleandrach. Zdjęcie: — przemówienie ks. biskupa Rospada.

• Czytajcie Życie Nowogródzkie

Zwłoki rodziny carskiej Romanowych znajdują się w Paryżu?

Wywiad z b. poselem carskim w Rzymie
Jeden z wybitnych dziennikarzy francuskich de Hautecloche, zasłynął na łamach...

Bezterminowe więzienie za morderstwo brata

W dniu wczorajszym pod przewodnictwem sędziego p. Dowara Zapołskiego Sad Okręgowy w Nowogrodzie rozkazał...

10-lecie śmierci Gabriella Zapolskiego. W roku bieżącym przypada dziesiąta rocznica śmierci...

Kasa Chorych na terenie woj. nowogrodzkiego

Jak się dowiadujemy, w końcu czynników decydujących przygotowywany jest projekt...

Co słychać nowego? 16 Piątek

Biuletyn stacji meteorologicznej w Nowogrodzie z dnia 15.1.31 r.
Godz. 6.17. Ciśnienie powietrza 755...

Zjazd opiekunów społecznych

Dnia 15 bm. odbył się w Nowogrodzie zjazd opiekunów społecznych powiatu nowogrodzkiego...

25-lecie walki o szkołę polską

W dniu 12 stycznia b. r. ukończył się 25-lecie walki o szkołę polską i pierwszego strajku szkolnego...

TAJEMNICA KARNAWAŁU

Wielkie wesoło. To tak bywało w klubie obywatelskim, co na Bazylijskiej.
Na koniec zabawy karnawałowej! Tenże dorozkarcz...

Projekt pierwszej spółki drogowej w powiecie stołpeckim

Na posiedzeniu Wydziału Powiatowego w dniu 13 bm. rozpatrywano projekt organizacji pierwszej spółki drogowej...

Przeгляд dorobku oświaty pozaszkolnej w woj. wileńskim i nowogrodzkim

W dniu 20 stycznia b. r. odbyła się konferencja instr. ośw. pozaszkolnej w woj. nowogrodzkim...

Przerwanie rokowań polsko-czeskich

PRAGA 15.1. Polskie czeskie rokowania o zawarciu traktatu lotniczego zostały w dniu wczorajszym przerwane...

Reduta w Lidzie

W dniu 12 stycznia b. r. był w Lidzie występ wokalny i taneczny...

Stołpce Nabożeństwo żałobne na Intencję S.p. Marszałka Joffre'a

W piątek dn. 16 b. m. odbyło się w stołpeckim kościele parafialnym nabożeństwo żałobne...

Przykład godny naśladowania

Na obrębku kłoczowskim gromady wsi Starosiele, gm. Zastrowieckiej, pow. niemieckiego w rok leżebni mieszkańcy...

Ruch kulturalno-oświatowy Stowarzyszenia Rodziny Policyjnej w Lidzie

LIDA (kor. ut.) W ostatnim czasie Stowarzyszenie Rodziny Policyjnej w Lidzie zorganizowało...

Groza przyszłej wojny

Słowa te, wypowiedziane przez Marszałka Focha, zwycięskiego wodza sprzymierzonych wojsk koalicyjnych...

hac organizację, która by wyszła momentalnie i zasprężona w sprzet przeciwozbrony...

powierz. Kiedy po wyłączeniu nitrochu wprowadzono broń palną...

czas działania pocisku jest ograniczony do kilku sekund, gdy gaz trujący jest skutecznym...

Samobójstwo Kupca ludzkiego

LIDA (kor. ut.) W dniu 13 stycznia niejak Lubcański, kupiec z Lidy popełnił samobójstwo...

Ministerjalna wizytacja szkolnictwa w pow. lidzkim

LIDA (kor. ut.) W dniach 9 i 10 stycznia b. m. był w Lidzie i Lidzie wizytator szkół z Min. W.R.O.P. p. J. Konewski...

Między nowogrodziankami

Kiedy z długiego urlopu wraca się do ukochanego Międzywieszcza...

W dzień całówek zachęcywał jest szlifierzyni całunek, jaki poruszała urocza stolica...

Węc mieszkańcy Nowogrodzka narazie bliżej się po ulicach, dręczą kark, lamie nogi i wali wostno na samego pana naczelnika...

Jest w uroczym zakątku jeszcze jedna wieczorna rozrywka, to miasteczko kina...

Wielki sukces powrócił z zagranicy Choroby wewnętrzne (specjalność płuc, odma szpitalna i serca) i dziecięca...

W pełni karnawału Jeszcze tak niedawno rozwalało się z namiętności i ostrością...

Była Reduta z "Tamtym". A dzisiaj przyjeżdża Batoryca - 9 zł. pierwsza rezyd. Czy to trochę nie stało nawet na M. Polonie...

Zgubiony dowód osobisty Nr. 6114 wydany w Starostwie w Nowogrodzie na imię Doroteja Konstancja...

ROZMAITOŚCI

Tajemnicza butelka (Dziwne przygody Justyna Jurawca)

— Udacie ci się tak śpiący znaleźca? — próbowałem przywrócić go do równowagi.

— Przeprowadzaliśmy się natchem na wysep.

— Powoli, powoli. Redę ci nie gorączkować się tak bardzo. Słyszałem od jednego z uczestników wyprawy...

— Masz słuszność. Idziemy do Barton.

Współpracownik doktora Beebe, Otis Barton, przyjął nas bardzo uprzejmie. Znajomil on Justynę w ogólnych zarysach metodami i techniką pracy na dnie morza...

— W tych głębokościach mogą panują zapewne zupełnie

Obobliwy hygienista

Ogromna wielkość higienistowskich rąk i kapek często i steranych — naogół — w nowoczesnych społeczeństwach ogólnie się należą do działań wody na organizm ludzki...

Dr. med. J. Stojewicki powrócił z zagranicy Choroby wewnętrzne (specjalność płuc, odma szpitalna i serca) i dziecięca...

W pełni karnawału

Jeszcze tak niedawno rozwalało się z namiętności i ostrością w karnawale? I oto już jesteśmy w pełnym rozkwicie karnawału kalendrzowego...

Dziśniejsza moda, tak wysoce harmonijna, wprowadza jednak pewien zabawy dysonans, który — być może — z czasem przestanie wydawać nam się dysonansem.

nie z resztą, bliźni. Dwiegodzi nie? — niewiadomo, ale fakt, że tak się nosi. Może dlatego, aby bardziej zastrzyżyc...

Jakie włosy będziemy „nosić” w bieżącym sezonie? Naturalnie, że długie, o ile już zdążyliśmy ich się dobrać...

ROZMAITOŚCI

Kogut, który miał dwa serca. Akademia medyczna w Nimes zajmowała się niedawno przedmiotem wykładem anatomicznym...

Nowa trzeźnica. W Anglii zdarzył się wypadek zatracenia nieznanych do czasu trzeźnicy Nieleki Harolda Simonsa...

Z życia latarnika. Okropny samotny dwadzieścia lat podczas czuwania przy zwołkach towarzyszy, spędził niejaki Otter Head...

przyjeździł biurowi z pomocą, dopomógł do podwołania towarzysza i zwiadowił sładze portowe o wypadku.

Bohaterstwo, o którym się nie mówi. Są bohaterowie obowiązku, o których prawie nikt nie wie. Takim bohaterem właśnie był William Bowle...

RADJO-PROGRAM WARSZAWA fala 1411

- 11.40. Przegląd prasy krajowej P.A.T. 11.45. Sygnal czasu. 12.30. Płyty gram. 13.10. Kom. meteor. 15.00. Kom. gospodarczy. 15.35. „Kącik krótkofalowy”. 15.50. Lekcja jęz. francuskiego. 16.35. Płyty gram. 17.15. Święta Bożego Narodzenia w „stuce”. 17.45. Muzyka lekka. 18.45. Rozmaitości. 19.10. Głędła rolnicza. 19.20. Inż. Grabowski „Duma”. 19.35. Program na dz. nast. 19.40. Prs. dziennik radiowy 19.55. Płyty gram. 20.00. Pogodniana muzyczna. 20.15. Koncert swm.

Sobota 17 stycznia

- 11.40. Przegląd prasy krajowej P.A.T. 11.45. Sygnal czasu z Warszawy. 12.10. Płyty gramof. 13.10. Kom. meteor. 14.30. Przegląd wydarzeń periodycznych 15.00. Komunikat gospodarczy. 15.50. „Skryżanka poczty-radio-lechn.” 16.15. Wiadomości Kooperatystów. 16.20. „Kącik artystyczny” L.S.G. 16.35. Płyty gram. 16.45. Kącik dla młodych talentów 17.15. Odczyt z Krakowa. 17.45. Słuchowisko dla dzieci. 18.15. Koncert dla młodzieży. 18.45. Rozmaitości. 19.10. Centralne Tow. Org. i K. R. 19.25. Płyty gram. 19.35. Program na dz. nast. 19.40. Prasowy Dziennik Radiowy. 19.55. Płyty gram. 20.00. Fejleton p.t. „Czarnotyłki Pa’ryż”. 20.15. „Policja tajna w ks. Konstantego”. 20.30. Muzyka lekka. 22.00. Fejleton z Wilna. 22.15. Utwory Chopina. 22.50. Kom. meteor., polic. sport. 23.00. Muzyka tan.

Zgubiona książeczka woj-skowa wydana przez P.K.U. Lida na imię Broni Lewa Szurmiejna rocznik 1899, uliczka...

Sytuacja walutowa i akcyjna dn. 15.1

Devizy New-York notowano 8.915, kabeł 8.925, dolary 8.91. Devizy europejskie prawie bez zmian...

Na rynku akcyjnym obroty minimalne, tendencja utrzymania. W drucie polityczek państwowych prawie bez zmiany...

Zgubione w mi. prz. dzienniku 1930 r. na rynku w M. Zdrę...

1930 r. na rynku w M. Zdrę, 5 ciele pow. Nowogrodzkiego 5 weksił in blanco, cztery miasteczka w Jawor, gm. Rohotna...

REKLAMA jest drogą handlu

OBWIESZCZENIE

Komornik Sądu Powiatowego w Zdziedole, Stanisław Hładki, zamieszkały w Nowogrodzie przy ulicy Piłsudskiego Nr. 89 obwieszcza, że na zaspokojenie należności...

Komornik HŁADKI

Sprostowanie

W obwieszczeniu umieszczonym dnia 14 stycznia b. r. Nr. 10 o licytacji nieruchomości ziemskiej, należącej do dłużników...

Jakób Winer i S-ka Lida Suwalska 58 tel. 90. Poleca wytworną konfekcję damską i męską, futra oraz wszelkie materiały manufakturowe...

KINO-TEATR MIEJSKI w Nowogrodzie. Dziś i dni następnych RICHARD DIX W konflikcie młodego Indjanina pomiędzy tradycją i cywilizacją p.t. „ODSZCZEPINIENIE”